

VPRAŠALNIK ZA KANDIDATKO ZA KOMISARKO**Maria Luís ALBUQUERQUE****Finančne storitve****1. Splošna usposobljenost, evropska zavezanost in osebna neodvisnost**

Kateri vidiki vaših osebnih kvalifikacij in izkušenj so še posebej pomembni za prevzem komisarske funkcije in promocijo splošnega evropskega interesa, zlasti na področju, za katero bi bili odgovorni? Kako boste prispevali k izvajanju političnih smernic Komisije? Kako nameravate uresničevati načelo enakosti spolov in v vse politike svojega resorja vključiti vidik spola? Kako boste poskrbeli za vključevanje mladih na teh področjih??

Kako lahko Parlamentu jamčite svojo neodvisnost in kaj boste storili, da vaše pretekle, sedanje in prihodnje dejavnosti ne bodo zbujale dvoma o opravljanju vaših nalog v Komisiji?

Po izobrazbi sem ekonomistka. V svojem poklicnem življenju, tako v javnem kot zasebnem sektorju, sem se ukvarjala s finančnimi vprašanji z različnih vidikov. Kot predavateljica na univerzi sem poučevala makroekonomijo in matematiko finančnih trgov. Svoje teoretično znanje sem združila s praktičnimi izkušnjami na področju politike na ministrstvu za finance, kjer sem delala na generalnem direktoratu za zakladništvo ter kot svetovalka državnega sekretarja za zakladništvo in finance. Pozneje sem bila odgovorna tudi za finančno upravljanje podjetja v državni lasti na področju železniške infrastrukture REFER. Kot vodja oddelka za izdaje in trge v nacionalni agenciji za upravljanje javnega dolga sem zelo dobro spoznala tesne povezave med javnimi proračuni, razpoloženjem na trgu in finančno stabilnostjo. Med mojimi nalogami je bilo zastopanje urada za upravljanje dolga v odborih EU, in sicer v Pododboru za trge državnih dolžniških instrumentov in projektni skupini za usklajeno ukrepanje, strokovni skupini, zadolženi za razpravo o finančnih instrumentih EU za soočanje s krizo državnega dolga. Te izkušnje so mi odločilno pomagale pri opravljanju zahtevnih položajev namestnice ministra za zakladništvo in ministrice za finance, in sicer v času, ko se je Portugalska soočala s hudo gospodarsko in monetarno krizo. Štiri leta in pol sem sodelovala na vseh sejah Sveta za ekonomske in finančne zadeve ter Euroskupine in tesno sodelovala s številnimi institucijami EU, vključno z Evropsko komisijo. Leta, ki sem jih preživela kot poslanka v nacionalnem parlamentu, so še poglobila moje politične spretnosti. Kot poslanka sem bila članica odbora za evropske zadeve, v katerem sem si prizadevala za nadaljnje tesne vezi med Portugalsko in organi EU.

Te bogate izkušnje iz javnega sektorja združujem s temeljitim razumevanjem delovanja finančnih trgov ter učinkov pravil EU in nacionalnih pravil na terenu, ki sem ga poglobila z delom za ponudnika storitev upravljanja kreditov Arrow Global, plc in globalno banko Morgan Stanley. Imela sem tudi privilegij biti članica foruma na visoki ravni o uniji kapitalskih trgov, ki ga je Komisija ustanovila leta 2019. Naše poročilo je prispevalo k pobudam Komisije za spodbujanje unije kapitalskih trgov, in sicer s priporočili, ki so še vedno zelo pomembna za uresničevanje političnih prednostnih nalog predsednice von den Leyen.

V zadnjih 15 letih sem sodelovala pri ključnih pogajanjih in odločitvah, katerih cilj je zagotoviti prava orodja za preprečevanje novih finančnih kriz in kriz v euroobmočju, vključno z vzpostavitvijo bančne unije. Ker sem doživela te krize in njihove posledice, ki so negativno vplivale na življenja in pričakovanja državljanov in državljanek po vsej EU ter njihovo zaupanje v institucije EU, sem postala še bolj zavezana evropskemu projektu. Trdno sem prepričana, da je rešitve za takšne krize mogoče najti le s sodelovanjem za skupno dobro. Zato trdno verjamem v oblikovanje Unije na podlagi načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter v premik naprej na vseh področjih, na katerih skupno ukrepanje prinaša boljše rezultate kot reševanje izzivov na nacionalni ravni. Zaradi tega zelo resno jemljem odgovornost, ki jo prinaša položaj članice Komisije, če bom potrjena. To je zaveza, ki nosi ogromno odgovornost, saj je bistveno zagotoviti, da bodo vse države članice, državljani in državljanke ter podjetja po vsej EU razumeli finančno zmogljivost in dejavno sodelovali pri njeni krepitvi, da bi zmanjšali neenakosti in povečali blaginjo ter uresničili naš cilj izboljšanja konkurenčnosti.

Če bom imenovana za komisarko, bom vse te spretnosti ter kompetence uporabila za oblikovanje evropske unije prihrankov in naložb, ki vključuje bančne in kapitalske trge, finančno stabilnost in konkurenčnost, da bi ustvarili boljše priložnosti, da državljani in državljanke izboljšajo svoj finančni položaj, sprostili zasebne naložbe ter uresničili zeleni, digitalni in socialni prehod. Osredotočila se bom tudi na izvajanje in izvrševanje pravil o finančnih storitvah, zlasti za boj proti finančnemu kriminalu in okrepitev sankcij EU, si prizadevala za poenostavitev naših pravil, kjer je to mogoče, da bi olajšala življenje državljanov in državljanek ter podjetij, in obravnavala vsa področja svoje poslanice.

Močno se zavedam, da so ženske še vedno premalo zastopane na vseh ravneh. Zavedam se tudi, da državljani in državljanke, zlasti mladi in ženske, pogosto nimajo potrebnih znanj in spretnosti, da bi upravljali svoje finance ali se znašli v vse bolj zapletenem in hitro spreminjajočem se finančnem ekosistemu. Pozdravljam močno podporo Evropskega parlamenta vključevanju vidika spola in zagotavljanju, da se vprašanja mladih upoštevajo na vseh področjih politike. Poskrbela bom tudi za uravnoteženo zastopnost spolov v svoji ekipi. V okviru svojega resorja – če bom imenovana – in v skladu s poslanico bi se rada osredotočila zlasti na finančno pismenost kot način za reševanje teh izzivov. Zavezujem se, da bom organizirala letne dialoge z mladimi, pri čemer bo prvi dialog organiziran že v prvih 100 dneh mandata. Sledila bom duhu in črki kodeksa ravnanja članov Evropske komisije, med drugim s tem, da bom posodobila svojo javno dostopno prijavo interesov, če bi se spremenila. Izigibala se bom vsem stališčem ali situacijam, ki bi lahko ogrozili mojo neodvisnost, nepristranskost ali razpoložljivost Komisiji, in predsednico Komisije obveščala o vseh situacijah, v katerih bi lahko prišlo do nasprotja interesov pri opravljanju mojih uradnih dolžnosti. Resnično verjamem, da odgovornost in preglednost nista le zahtevi, temveč moralna dolžnost, ki ju bom z veseljem zagovarjala.

V celoti bom spoštovala Pogodbi EU in obveznost, da vedno delujem v interesu Unije. Zelo sem počaščena, da imam ponovno priložnost, da služim javnemu interesu. Vse izkušnje in strokovno znanje, ki sem jih pridobila v svojih različnih vlogah, bom uporabila v interesu Unije – in le v interesu Unije.

2. Upravljanje resorja in sodelovanje z Evropskim parlamentom

Ali se lahko zavežete, da boste Parlament ustrezno obveščali o svojih dejavnostih in ukrepih svojih oddelkov? V kakšnem smislu se čutite odgovorni Evropskemu parlamentu?

Kaj ste izrecno pripravljene obljubiti v zvezi s sodelovanjem in navzočnostjo v Parlamentu, tako na sejah odborov kot na plenarnem zasedanju, v zvezi s preglednostjo, sodelovanjem in dejansko nadaljnjo obravnavo stališč in zahtev Parlamenta glede zakonodajnih pobud? Ali ste v zvezi z načrtovanimi pobudami in tekočimi postopki pripravljene Parlamentu pravočasno posredovati enakovredne informacije in dokumente kot Svetu?

Če bom imenovana, si bom štela v čast in privilegij, da se lahko pridružim kolegiju komisark in komisarjev. Kot članica kolegija bom podpirala naš skupni politični program in prevzela politično odgovornost za dejavnosti v svojem resorju, brez poseganja v načelo kolegialnosti Komisije. Če bom imenovana, bom svoje naloge opravljala v polnem sodelovanju z drugimi člani in članicami Komisije, v skladu z delovnimi metodami in glede na medinstitucionalne odločitve o večletnem načrtovanju programov.

Zavezana sem sodelovanju s Parlamentom v vseh fazah procesa oblikovanja politik in političnega dialoga ter ohranjanju odnosa, ki temelji na odprtosti, preglednosti, medsebojnem zaupanju, rednem poročanju in izmenjavi informacij, zlasti da se Parlamentu omogoči učinkovito izvajanje demokratičnega nadzora. Če bom imenovana, bom pozorno prisluhnila pomislekom Evropskega parlamenta in sodelovala s komisarskim kolegijem, da bi se odzvali na njegove zahteve. Zlasti bom tesno sodelovala z odborom Evropskega parlamenta za ekonomske in monetarne zadeve (odborom ECON) kot glavnim pristojnim odborom na področju mojega dela. Redno bom obveščala njegove člane in članice in sodelovala z drugimi ustreznimi odbori, odvisno od odločitve Parlamenta o pristojnih odborih, ter sodelovala v ustreznih razpravah na plenarnih zasedanjih.

Podobno bosta moj kabinet in GD FISMA, služba, za katero bom pristojna, če bom imenovana, sodelovala z Evropskim parlamentom in odborom ECON na podlagi načel zaupanja, preglednosti, dvosmernega pretoka informacij in medsebojne pomoči, saj bosta razumela zahtevo po polni odgovornosti do Evropskega parlamenta.

Močno se zavedam, da lahko v političnem dialogu in pri zakonodajnih pobudah rezultate prinese le učinkovito in lojalno sodelovanje. Prizadevala si bom za doseganje soglasja v skladu z okvirnim sporazumom iz leta 2010 in Medinstitucionalnim sporazumom o boljši pripravi zakonodaje iz leta 2016. V celoti sem zavezana nameri predsednice Komisije, da okrepi poseben odnos med Evropskim parlamentom in Komisijo, in pripravljena sem osebno sodelovati v pomembnih tristranskih pogajanjih ter spodbujati dejavno in redno udeležbo na sejah odborov,

reden in neposreden pretok informacij s predsedujočim parlamentarnemu odboru, razpoložljivost za dvostranska srečanja in neposredno komunikacijo s člani in članicami odbora ter zagotavljanje takojšnjih in jasnih informacij ter ravnanje na podlagi izraženih stališč.

Poleg tega sem zavezana doslednemu spoštovanju Pogodb, Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje in okvirnega sporazuma. Evropski parlament in Svet sta v skladu s Pogodbama EU sozakonodajalca v okviru rednega zakonodajnega postopka in spoštovala bom načelo enakega obravnavanja obeh institucij. Podpiram zavezo predsednice von der Leyen, da bo okrepila pravico Evropskega parlamenta do pobude, in zavezo Komisije, da bo ukrepala na podlagi parlamentarnih resolucij.

Vprašanja Odbora za ekonomske in monetarne zadeve

Unija kapitalskih trgov

3. Kakšna je vaša vizija o tem, kako razviti unijo kapitalskih trgov/unijo prihrankov in naložb? Kateri bodo pri tem razvoju konkretni ukrepi in kakšen bo časovni raspored? V kolikšni meri se bodo pri ukrepih upoštevala posebna priporočila iz poročil, ki so jih pripravili Letta, Noyer in Draghi?

Unija prihrankov in naložb, ki zajema unijo kapitalskih trgov in bančno unijo, je bila v zadnjem času upravičeno deležna velike pozornosti in je med prednostnimi zavezami predsednice. Veseli me, da je splošno priznано, da je razvoj kapitalskih trgov EU zdaj očitno nujen in ne zgolj zaželen, če želimo vzdržno financirati naše ambiciozne politične cilje, kot so zeleni, digitalni in socialni prehod. Politični zagon za unijo prihrankov in naložb, ki sem mu priča, lahko spodbudi pozitivne spremembe, vendar le, če se pretvori v konkretne ukrepe politike.

Moja vizija je jasna: unija prihrankov in naložb bi morala biti ključni instrument, ki bi podpiral širši cilj EU, tj. povečati trajnostno konkurenčnost Unije in olajšati prehod. Unija prihrankov in naložb bo dopolnjevala in spodbujala druge ključne pobude EU, kot je dogovor o čisti industriji. Javni organi tega ne morejo doseči sami – vključeni morajo biti vsi deležniki, vključno s tistimi iz panoge in civilne družbe, ter prevzeti odgovornost za reforme. Za oblikovanje unije prihrankov in naložb je potreben napredek na številnih delovnih področjih, pri čemer je treba zagotoviti, da imajo vse države članice in vsi deležniki koristi od močnih, povezanih finančnih trgov in dobro razvitih domačih trgov, tako da nihče ne bo zapostavljen. Brez dobro delujočih kapitalskih trgov na ravni EU in nacionalni ravni ne bomo mogli zadovoljiti svojih naložbenih potreb v prihodnjih letih.

Če bom potrjena za komisarko, želim razviti unijo prihrankov in naložb, ki spodbuja konkurenčnost, blaginjo in pravičnost za vse državljane in državljanke ter podjetja v EU. Naš glavni cilj bi moral biti čim bolj učinkovito usmeriti evropske prihranke v financiranje produktivnih in strateških naložb, da bi čim bolj povečali koristi za državljane in državljanke ter podjetja. Če bom potrjena, želim usklajeno vzpostaviti tako unijo kapitalskih trgov kot bančno unijo, da bo lahko unija prihrankov in naložb EU pomagala doseči prelomno točko, po kateri se bodo lahko višje stopnje rasti, konkurenčnost in ustvarjanje premoženja gospodinjestev medsebojno krepili. Za to bodo potrebna naša skupna vztrajna prizadevanja, ciljna črta pa ni določena.

Menim, da bo odločilno v unijo prihrankov in naložb vključiti banke, saj imajo ključno vlogo pri povezovanju prihrankov in naložb v Evropi. Prvič, v bankah se bo še naprej hranil pomemben del prihrankov državljanov in državljanek, prav tako bodo zagotavljale nujno financiranje za večino podjetij v Evropi. Drugič, za ključne storitve kapitalskih trgov, kot sta uvrstitev v uradno kotacijo in trgovanje, potrebujemo močne evropske banke, ki poslujejo čezmejno. Tretjič, povezani bančni trgi bi prispevali tudi k učinkovitejšemu razporejanju sredstev po celotnem gospodarstvu EU. Menim, da bodo ambiciozni rezultati v zvezi z dosjeji, povezanimi s ključnimi strukturnimi značilnostmi bančne unije, zlasti potekajoča reforma upravljanja bančnih kriz in jamstva za vloge ter vzpostavitev evropskega sistema jamstva za vloge (EDIS), prispevali k nadaljnjemu povezovanju bančnega sektorja in okrepili finančno stabilnost. A napredek je odvisen od zavezanosti in podpore na najvišji politični ravni v EU, Evropskega parlamenta in držav članic.

Državljan in državljanke morajo biti v središču unije prihrankov in naložb. Prav oni so lahko veliki zmagovalci unije prihrankov in naložb ter ključni akterji pri njenem uspehu. Požeti morajo več koristi od kapitalskih in bančnih trgov EU ter dobiti boljšo podporo pri povečevanju premoženja gospodinjestev. Državljan in državljanke bi morali imeti možnost, da več njihovih prihrankov „dela zanje“ na kapitalskih trgih, hkrati pa biti ustrezno zaščiteni, kar bi omogočilo razpršitev načinov financiranja naložb po vsej EU in zagotovilo kapital, ki ga podjetja EU nujno potrebujejo za konkurenčnost, inovacije ter vzdržno sprejemanje zelenega, digitalnega in socialnega prehoda.

Ker prihajam iz države na obrobju Unije, se zelo dobro zavedam, da se razmere in potrebe državljanov in državljanek ter podjetij pri varčevanju in naložbah v različnih državah članicah zelo razlikujejo. Unija prihrankov in naložb mora delovati za vse države članice, ne glede na njihovo velikost, trenutno stopnjo razvitosti kapitalskih trgov ali gospodarske razmere. Osredotočiti se moramo na razvoj poglobljenih in povezanih kapitalskih trgov na evropski ravni, ki temeljijo na močnih in dobro razvitih kapitalskih trgih v vseh državah članicah. V ta namen morajo države članice v celoti prevzeti odgovornost za unijo prihrankov in naložb ter si dejavno prizadevati ugotoviti, kaj dobro deluje in kaj ne. To bo omogočilo uvajanje dobrih praks na ravni EU in podprlo razvoj lokalnih trgov. Že dolgo sodelujem pri projektu unije kapitalskih trgov ter dobro razumem, kaj deluje in kaj ne. Če bom potrjena, bom gradila na prejšnjih prizadevanjih in pridobljenih izkušnjah ter, pomembneje, upoštevala prispevke vseh deležnikov. Nekateri ukrepi za spodbujanje unije prihrankov in naložb morda potekajo po pristopu od spodaj navzgor ter jih kot take vodijo in izvajajo države članice ob podpori in usklajevanju Komisije. Vaša podpora, spoštovani poslanci in poslanke, bo pri tem ključnega pomena.

Kar zadeva časovni raspored in konkretne ukrepe, bom, če bom potrjena, v prvih mesecih po nastopu mandata predstavila splošen pristop glede tega, kako lahko EU, države članice in udeleženci na trgu naredijo odločen korak naprej v zvezi z unijo prihrankov in naložb. Ob upoštevanju tega in trenutnega političnega zagona unije prihrankov in naložb mislim, da bi se morali ukrepi politike osredotočiti na omejen sklop ukrepov za preobrazbo, ki jih je mogoče uresničiti v obdobju petih let. Menim tudi, da bi bilo to treba storiti z manj pravnega urejanja, kot smo ga videli v preteklih letih. Pobude v okviru unije prihrankov in naložb bi morale vključevati tudi predloge za poenostavitev in zmanjšanje regulativnega bremena, zlasti za mala in srednja podjetja.

Pri opredelitvi prednostnih nalog unije prihrankov in naložb želim graditi na delu Evropskega parlamenta in Sveta ter na nedavnih poročilih Enrica Lette in Maria Draghija ter drugih poročilih, izdanih na nacionalni ravni, zlasti na poročilu Christiana Noyerja, ter spodbujati pristop na ravni celotne EU. Ti prispevki so opozorili na številna pomembna vprašanja, vključno s potrebo po razširitvi spodbud za poslovne angele in zasebne/javne vlagatelje v semenski kapital, po povečanju privlačnosti evropskih trgov vrednostnih papirjev za prve javne ponudbe in za podjetja po vstopu na borzo, po zmanjšanju regulativne razdrobljenosti na področjih, kot so insolventnost, davčna infrastruktura ali infrastruktura finančnega trga, po spodbujanju naložb malih vlagateljev in vlagateljic, tudi s ponudbo dolgoročnih varčevalnih produktov, po krepitevi finančne pismenosti, pregledu regulativnega okvira za listinjenje ali napredu v smeri celovitejšega in povezanega nadzora.

Take reforme so nedvomno potrebne. Preden pa se odločim, kaj predlagati, če bom potrjena kot komisarka, bi rada podrobneje preučila, katere so glavne težave, in se dodatno pogovorila z Evropskim parlamentom, državami članicami in vsemi deležniki, da bi opredelili naše skupne prednostne naloge. Vem na primer, da so službe Komisije organizirale prvo izmenjavo mnenj o opredelitvi ovir za integracijo storitev trgovanja in potrgovanja ter za razširitev investicijskih skladov, ki vlagajo v inovativna in rastoča podjetja. Naslednje leto naj bi bila dokončana študija, ki bi morala omogočiti boljši vpogled v te ovire za konsolidacijo. Vem tudi, da so službe Komisije oktobra začele javno posvetovanje o ponovnem zagonu listinjenja. Tudi na drugih področjih, kot je izboljšanje nadzornega sistema na ravni EU, se nameravam, če bom potrjena, temeljito posvetovati in sodelovati z vsemi deležniki, da bi ocenili, v kolikšni meri se obstoječa orodja učinkovito uporabljajo in ali bi bilo potrebnih več strukturnih sprememb. Če bom potrjena kot komisarka, bosta vse to ugotavljanje dejstev in dialog ključna podlaga za moje ukrepe v prihodnjih mesecih, pri katerih bom tesno sodelovala z drugimi člani in članicami kolegija, da bi na koncu dosegli naš skupni cilj konkurenčnejše in pravičnejše Unije.

4. Kako nameravate še naprej razvijati (potrgovalno) tržno infrastrukturo Unije kot temelj za nadaljnje povezovanje trgov? Ali menite, da bo pred kratkim opravljeni pregled uredbe EMIR uspešen pri prenosu klirinških poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti, denominiranimi v eurih, v finančne centre EU? S katerimi ukrepi nameravate oblikovati enostaven in cenovno ugoden varčevalni in naložbeni produkt v Uniji, da bi vzpostavili ustrežno raven varstva malih potrošnikov in vlagateljev ter povečali udeležbo na kapitalskih trgih? Katere pobude boste sprejeli za izboljšanje finančne pismenosti? Ali menite, da bi bilo treba pravila o listinjenju spremeniti zdaj ali ko bo unija kapitalskih trgov v celoti vzpostavljena? Kako bi lahko vplivala na finančno stabilnost Unije? Ali nameravate predlagati zakonodajno reformo, s katero bi po vzoru enotnega mehanizma nadzora prilagodili nadzorni okvir za kapitalске trge?

Infrastrukture finančnih trgov, vključno s tistimi, ki zagotavljajo potrgovalne storitve, so ključne za delovanje kapitalskih trgov EU. Morajo biti odporne, učinkovite in inovativne, da bi naši finančni trgi ostali konkurenčni na svetovni ravni. Žal obstajajo ovire, ki preprečujejo oblikovanje resnično enotnega trga za potrgovalne storitve v EU. Pri odpravljanju teh ovir je bil dosežen določen napredek, vendar številne še vedno ostajajo, kot je poudarjeno v nedavnih poročilih strokovnjakov na visoki ravni.

Službe Komisije so nedavno organizirale izmenjavo mnenj med ustreznimi deležniki o opredelitvi preostalih ovir za integracijo trgovalnih in potrgovalnih storitev. Poleg tega naj bi se naslednje leto zaključila študija, ki bo zagotovila boljši vpogled v to področje. Delo poteka tudi na drugih področjih, pomembnih za unijo kapitalskih trgov, vključno s pravom gospodarskih družb in insolvenčnim pravom. Če bom potrjena, bom sodelovala zlasti s komisarjem oziroma komisarko za demokracijo, pravosodje in pravno državo, da bi zagotovila, da bomo vsi ukrepali v isti smeri za pomoč podjetjem in razvoj enotnega trga na način, ki ustrezno ščiti potrošnike in potrošnice ter male vlagatelje in vlagateljice, hkrati pa zagotavlja racionalizacijo ustreznih pravil in podpira konkurenčnost. Že zdaj mi je jasno, da si moramo še naprej prizadevati za odpravo ovir, ki preprečujejo tržno usmerjeno integracijo trga potrgovalnih storitev.

Centralne nasprotne stranke za kliring (CNS) imajo ključno vlogo pri obvladovanju tveganj na kapitalskih trgih in spodbujanju njihovega nemotenega delovanja, zato so ključne akterke za vzpostavitev uspešne unije kapitalskih trgov. Nedavni pregled uredbe o infrastrukturi evropskega trga, znan kot EMIR 3, o katerem sta se Evropski parlament in Svet dogovorila februarja letos, določa okvir za spodbujanje konkurenčnih in privlačnih klirinških trgov v EU, hkrati pa zagotavlja finančno stabilnost.

Čeprav je končni kompromis, ki sta ga sozakonodajalca dosegla v zvezi z aktivnim računom, manj ambiciozen, kot je predlagala Komisija, pa vzpostavlja ravnovesje med odločnejšim regulativnim posredovanjem in tržno spodbujenim pristopom. To je prvi korak k zmanjšanju prekomernega zanašanja na sistemsko pomembne CNS iz tretjih držav in k blaženju s tem povezanih tveganj. Aktivni račun bi moral skupaj z drugimi ukrepi za izboljšanje privlačnosti in konkurenčnosti klirinških trgov EU sprožiti proces, s katerim se bo kliring v EU še naprej razvijal, prevelika odvisnost naših finančnih trgov od nekaterih CNS iz tretjih držav pa se bo zmanjšala. Uredba EMIR 3 nam bo omogočila, da pozorno spremljamo, v kolikšni meri bo kombinacija teh ukrepov prinesla zelene rezultate. Udeležence na trgu bi spodbujala, naj čim boljše izkoristijo ponujene priložnosti ter pomagajo pri razvoju globokega in likvidnega klirinškega trga v EU ter zmanjševanju potencialnih tveganj za našo finančno stabilnost.

V zvezi z enostavnim in cenovno ugodnim varčevalnim in naložbenim produktom želim poudariti, da je treba razviti resnično enotni trg za take produkte, in sicer z olajševanjem in spodbujanjem dostopa malih vlagateljev in vlagateljic do takih produktov. Če bom potrjena, bom sodelovala z vsemi deležniki, da bi ugotovili, kateri naslednji koraki so najboljši za ustrezno uravnoteženje vseh zadevnih interesov. S tem bi zagotovili, da bodo mali vlagatelji in vlagateljice lahko sprejemali informirane naložbene odločitve, da bodo ustrezno zaščiteni in da bodo pri vlaganju na kapitalskih trgih pošteno obravnavani. Samo če lahko mali vlagatelji in vlagateljice zaupajo, da jim trgi lahko prinesejo dostojne donose in da lahko izpolnijo svoje naložbene preference, na primer s podporo trajnostnim projektom, bodo motivirani, da bi vlagali še naprej. Poleg tega bo bistvenega pomena izboljšanje ravni finančne in digitalne pismenosti, kar bo malim vlagateljem in vlagateljicam omogočilo, da bodo sprejemali informirane odločitve in da ne bodo nasedali finančnim goljufigam in prevaram. V zvezi s temi temami želim spoštovane poslance in poslanke napotiti tudi na svoj odgovor na pisno vprašanje št. 8.

Listinjenje je nedvomno pomembno, vendar je bistveno, da razumemo težave na tem trgu, preden začnemo razpravljati o tem, kako jih reševati. Zato menim, da je dobro, da so službe Komisije začele ciljno usmerjeno javno posvetovanje o listinjenju. Če bom potrjena, bom lahko na podlagi rezultatov odločala o najboljšem načinu ukrepanja, tako glede časovnega okvira kot vsebine predloga. Če bodo dokazi pokazali, da je potrebno takojšnje ukrepanje, bomo to morali storiti. Seveda moramo zagotoviti, da noben od naših ukrepov ali naše neukrepanje ne ogroža finančne stabilnosti.

Razlike na področju regulacije in nadzora ovirajo razvoj povezanih kapitalskih trgov, kar povečuje stroške in zmanjšuje konkurenčnost. Številne od teh razlik lahko škodujejo tudi vlagateljem, ki morda ne bodo deležni enake ravni zaščite v vseh državah članicah. Izboljšan nadzorni sistem na ravni EU je lahko ključno gonilo za doseganje polnega potenciala naših kapitalskih trgov z zmanjšanjem neučinkovitosti, uresničevanjem ekonomije obsega in ustvarjanjem zaupanja v delovanje trgov. To bi bilo ključno za zmanjšanje regulativnega bremena. Nadzor je mogoče izboljšati na različne načine. Eden od načinov je skupni nadzor na ravni EU, pri katerem en sam nadzornik nadzoruje nekatere udeležence na trgu (kot na primer enotni mehanizem nadzora v bančništvu) v različnih državah članicah. Drugi način je zagotavljanje, da nacionalni nadzorniki, ki delujejo vzporedno, bolj uskladijo svoje pristope in rezultate ter tako skupaj skrbijo za usklajen nadzor. Če bom potrjena, se nameravam temeljito posvetovati z vsemi deležniki in sodelovati z njimi glede potrebe po okrepitvi nadzornih ureditev v EU. Na podlagi njihovega prispevka bi se ocenile možnosti za izboljšanje nadzornega sistema in predlagala ustrežna pot naprej. Če bom potrjena, bom v tem procesu računala na podporo Evropskega parlamenta in držav članic.

Bančna unija

5. Kako nameravate poskrbeti, da bo vzpostavitev bančne unije postavljena v ospredje? Kako boste glede na parametre iz vašega pisma o poslanstvu postopali pri vzpostavitvi evropskega sistema jamstva za vloge? Kako nameravate obravnavati vprašanje bančne konsolidacije na ravni Unije? Ali ste zavezani popolnemu izvajanju standardov Basel III brez nadaljnega odlašanja?

Finančna stabilnost je predpogoj, a sama ne zadostuje za trajnostno rast in konkurenčnost. Kot portugalska finančna ministrica sem sodelovala pri upravljanju propada več bank po svetovni finančni krizi v letih 2008/2009. V gospodarski krizi, ki je sledila, je veliko ljudi izgubilo zaposlitev in domove, številna podjetja pa so se znašla v težavah in zaprla svoja vrata. Te izkušnje so me naučile, da je zaščita finančne stabilnosti in vlagateljev bistvena za zaščito blaginje gospodinjstev in podjetij. Že vzpostavljeni elementi bančne unije so močno prispevali k zagotavljanju odpornosti bančnega sektorja. To se je dobro pokazalo spomladi 2023, ko je propadlo več ameriških regionalnih bank in bi ista usoda lahko doletela Credit Suisse, banke EU pa so dobro prestale s tem povezane gospodarske šoke in tveganje širjenja negativnih vplivov na finančne trge.

Doslej je bil pri razvoju bančne unije poudarek predvsem na pravilih in institucionalni strukturi. Če bom potrjena, želim bolj v ospredje postaviti državljane in državljanke ter podjetja. Svoje ravnanje bi rada usmerila na to, kaj jim lahko bančna unija prinese: tako mora biti na primer jamstvo za vloge zanesljivo, da lahko podjetja ter podjetniki in podjetnice razvijajo svoje projekte ter prispevajo k rasti našega gospodarstva. Poleg tega bi morala bančna unija privedi do tega, da banke zagotavljajo boljše in cenejše finančne storitve zaradi učinkovite čezmejne konkurence. Prihranke bi bilo treba v EU uporabiti na kar najbolj produktiven način, banke pa bi morale podpirati naložbe podjetij – to morajo biti končni cilji bančne unije in širše evropske unije prihrankov in naložb. V tem kontekstu lahko nadaljnja konsolidacija bankam omogoči, da oblikujejo učinkovitejše poslovne modele, so bolj inovativne, več vlagajo v informacijsko tehnologijo, rastejo na enotnem trgu, konkurirajo na mednarodni ravni in z diverzifikacijo postanejo odpornejše na šoke. Velik pomen pripisujem tudi raznolikosti bančnih poslovnih modelov.

Če bom potrjena, bom za nadaljnji razvoj bančne unije določila naslednje prednostne naloge:

Prvič, prizadevala si bom za ohranitev našega učinkovitega bonitetnega okvira. Vse moje predhodne poklicne izkušnje kažejo, kako pomemben je trden in zanesljiv bonitetni okvir. Moje izhodišče je izvajanje bančnega svežnja, s katerim so bili v pravo EU preneseni zadnji elementi standardov Basel III. Politika EU je usmerjena v uporabo mednarodno dogovorjenih standardov za vseh 4 500 bank v EU in ne le za velike mednarodno dejavne banke kot v drugih jurisdikcijah. Bankam dajemo na voljo dovolj časa, da se prilagodijo novim pravilom. Povsem jasno lahko povem, da moramo pravila izvajati, ne pa jih umakniti. Pozorni pa moramo biti tudi na mednarodno konkurenčnost ter morebitne posledice zamud in odstopanj pri izvajanju standardov v drugih pomembnih jurisdikcijah. Če bom potrjena kot komisarka, bom naše mednarodne partnerje spodbujala, naj čim prej izvedejo dogovorjene baselske reforme, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji. Menim, da bi morali po 15 letih velikih bančnih reform narediti premor in omogočiti, da se okvir ustali, čeprav ga bo v prihodnosti morda še vedno treba ciljno usmerjeno prilagoditi.

Drugič, če bom potrjena, si bom prizadevala za kompromis o okviru za upravljanje bančnih kriz in jamstva za vloge (CMDI), ki bi prinesel dejanski napredek pri upravljanju propada bank in zagotovil finančno stabilnost. Močnejši okvir za upravljanje bančnih kriz in jamstva za vloge bi moral organom zagotoviti ustrezna orodja za obravnavo bank v težavah ne glede na njihovo velikost in poslovni model, s čimer bi ohranili vrednost, ne pa jo uničili. Po mojem mnenju bi se morala pogajanja o okviru za upravljanje bančnih kriz in jamstva za vloge začeti čim prej in če bom potrjena kot komisarka, se zavežujem, da si bom prizadevala najti kompromis med stališčema Evropskega parlamenta in Sveta, ki bo privedel k izboljšanju sedanjega okvira in okrepil finančno stabilnost.

Tretjič, prizadevala si bom za opredelitev nadaljnjih korakov v zvezi z evropskim sistemom jamstva za vloge (EDIS), da bi zagotovili, da so vsi vlagatelji enako zaščiteni ne glede na to, kje v bančni uniji so, in tak sistem bi moral obravnavati tveganje, da bo propad lokalnih bank povzročil širjenje negativnih vplivov in prelivanje na druge banke in druge države. Prizadevati si želim za rešitev, ki jo lahko podpreta tako Evropski parlament kot Svet, in pri tem je lahko Parlament v veliko pomoč. Odbor ECON je ob koncu prejšnjega zakonodajnega obdobja sprejel zanimivo poročilo, v katerem so opredeljeni elementi izhodišča za kompromis. Ker se razprave o evropskem sistemu jamstva za vloge že skoraj desetletje ne premikajo, bi morali biti tudi odprti za različne možnosti za doseganje soglasja. Pripravljenost vseh strani na tem področju je ključnega pomena in če bom potrjena kot komisarka, bom pripravljena pomagati pri iskanju dogovora.

Četrtrič, preučila bom načine za pregled drugih pomembnih vidikov, ki so bili opredeljeni v zadnjih letih. Razmisliti moramo o tem, kako zagotoviti, da bodo podrejene družbe lokalnih bank v krizi deležne podpore svoje nadrejene družbe, ki je v drugi državi članici. Prav tako moramo preučiti ovire za čezmejno zagotavljanje bančnih storitev na enotnem trgu. To niso lahka vprašanja, so pa pomembna za zagotovitev, da imajo državljani in državljanke ter podjetja v EU resnične koristi od bančne unije ter da bančna unija učinkovito prispeva k oblikovanju naše unije prihrankov in naložb.

Če bom potrjena, bom pri teh prizadevanjih računala na podporo Evropskega parlamenta. Parlament je v svojem letnem poročilu o bančni uniji za leto 2023 bančno unijo opisal kot bistveno dopolnitev ekonomske in monetarne unije ter enotnega trga. Poudaril je potencial povezane bančne unije za izboljšanje konkurence in izbire potrošnikov na področju bančnih storitev za prebivalstvo, tudi z boljšimi priložnostmi za zagotavljanje čezmejnih bančnih storitev. Poleg tega so bile poudarjene koristi raznolikoga in konkurenčnega bančnega sektorja v EU. S temi stališči se v celoti strinjam.

EU ne sme več zavlačevati, saj se vrzel v konkurenčnosti z drugimi jurisdikcijami, kot so Združene države Amerike, še naprej širi. Zdaj je čas za napredek v zvezi z okvirom za upravljanje bančnih kriz in jamstva za vloge, evropskim sistemom jamstva za vloge in vsemi drugimi dosjeji, ki so potrebni za nadaljnji razvoj bančne unije.

6. Strukture financiranja v senci, ki jih regulativni okvir trenutno ne zajema, bi lahko povzročile težave, zlasti z makrobonitetnih vidikov. Kakšno je vaše mnenje o povezavi med nebančnimi finančnimi institucijami in tradicionalnim bančnim sistemom ter o morebitnih pobudah v zvezi s tem?

Nebančne finančne institucije, kot so družbe za upravljanje, investicijski skladi, investicijska podjetja, pokojninski skladi, zavarovalnice in v manjši meri neregulirani subjekti, kot so upravljavci družinskega premoženja, državni premoženjski skladi, finančne družbe in nacionalni pokojninski skladi, so ključni vir financiranja za podjetja, banke in vlade ter uveljavljeni ponudniki finančnih storitev v Evropski uniji in po svetu. So ključnega pomena za odgovor EU na izziva: (1) privabljanja zasebnega kapitala za financiranje naših prednostnih nalog politike ter digitalnega, zelenega in socialnega prehoda, pa tudi inovativnih podjetij, kot je poudarjeno v nedavnih poročilih strokovnjakov na visoki ravni, in (2) zagotavljanja finančnih storitev gospodarstvu EU in preostalemu svetu.

Forum Komisije na visoki ravni o uniji kapitalskih trgov, v katerem sem delovala kot sopredsednica delovnega področja, kjer smo obravnavali udeležbo malih vlagateljev in vlagateljic, je leta 2020 poudaril, da je ključni cilj unije kapitalskih trgov spodbujati gospodarsko konkurenčnost in rast z zagotavljanjem bolj raznolikih virov financiranja za inovacije in s tem povečati produktivnost. Nebančne finančne institucije so vir finančne raznolikosti, saj se večinoma financirajo same in vlagajo prek kapitalskih trgov, hkrati pa so tudi ključni vir naložb in financiranja za banke ter druge zasebne in javne sektorje.

V zadnjih letih so nebančni sektorji rasli bolj kot bančni sektor v smislu skupnih finančnih sredstev. Dobro se zavedam, da so se zaradi stresnih dogodkov v preteklih letih, kot so likvidnostna kriza med pandemijo Covid-19, finančni škandal v zvezi z družbo Archegos ali kriza investicijskih skladov, ki temeljijo na obveznostih, v mednarodnih razpravah o politikah pojavili pomisleki glede finančne stabilnosti nebančnih finančnih institucij in da so bile zato sprožene pobude v številnih jurisdikcijah in mednarodnih organizacijah zunaj EU in v EU. Potencialne ranljivosti so povezane s pripravljenostjo na likvidnostne šoke, kopičenjem prevelikega finančnega vzvoda, zlasti zaradi izposojanja denarja in izvedenih finančnih instrumentov, ter neznanimi učinki vse večje povezanosti med temi subjekti in tradicionalnim bančnim sistemom.

Menim, da je odpornost nebančnih finančnih institucij predpogoj, da lahko res prispevajo k uspehu unije prihrankov in naložb, ki je v skladu s političnimi usmeritvami ključna prednostna naloga Komisije. Zato pozdravljam, da je Evropski parlament v svojem poročilu o bančni uniji za leto 2023 priznal, da je treba povečati odpornost nebančnih finančnih institucij. Poleg tega je bil v poročilu poudarjen pomen razvoja regulativnih in nadzornih orodij za preprečitev likvidnostne krize ter tveganj zaradi povezovanja bank in nebančnih finančnih institucij. Za nebančne finančne institucije, ki so regulirane na ravni EU, veljajo stroge regulativne ureditve, zlasti direktiva o trgih finančnih instrumentov, direktiva o KNPVP, direktiva o upraviteljih alternativnih investicijskih skladov, uredba o infrastrukturi evropskega trga in direktiva Solventnost II, ki so bile nedavno spremenjene. Ti subjekti delujejo v okviru Evropskega sistema finančnega nadzora, ki spremlja tudi tveganja za finančno stabilnost prek evropskih nadzornih organov, Evropskega odbora za sistemska tveganja (ESRB) in pristojnih nacionalnih organov. Zato je treba omeniti, da so službe Komisije nedavno začele ciljno usmerjeno posvetovanje, s katerim se na podlagi teh dosežkov zbirajo dokazi o ustreznosti obstoječih makrobonitetnih politik za obravnavanje sistemskih tveganj, ki izhajajo iz dejavnosti nebančnih finančnih institucij. Pričakujem tudi, da bo posvetovanje osvetlilo področja, ki jih prejšnji zakonodajni ukrepi večinoma niso zadevali, vključno z nebančnimi finančnimi

institucijami, ki so trenutno zunaj regulativnega obsega EU, s čimer bo zagotovilo večjo jasnost glede tega, ali so potrebni nadaljnji ukrepi. Ugotovitve posvetovanja bodo prispevale tudi k oceni možnosti za boljši nadzor nad likvidnostnimi tveganji v skladih denarnega trga.

Pomembna tema, ki jo je treba imeti v mislih, so tudi finančne povezave med bankami in nebančnimi finančnimi institucijami, t. i. „povezovanje“, in pozdravljam dejstvo, da je Evropski parlament v poročilu o bančni uniji za leto 2023 usmeril politično pozornost v to vprašanje. Menim, da je pomembno spremljati te izpostavljenosti, kar enotni mehanizem nadzora ECB že počne, in odvracati od pretiranega prevzemanja tveganj, zlasti v povezavi z njihovim neustreznim obvladovanjem. Unija je s podporo Parlamenta z bančnim svežnjem iz leta 2024 (uredba o kapitalskih zahtevah 3) nedavno okrepila zahteve v zvezi z okvirom za velike izpostavljenosti, ki jih morajo banke izpolnjevati za svoje izpostavljenosti do nekaterih nebančnih finančnih institucij. V ta namen bančni sveženj zahteva razkritje skupne izpostavljenosti bank do sektorja nebančnih finančnih institucij, pri čemer se osredotoča predvsem na izpostavljenost do nebančnih subjektov zunaj regulativnega okvira EU in na določene regulirane subjekte, kot so skladi denarnega trga ali alternativni investicijski skladi z visokim finančnim vzvodom. Poleg tega Evropskemu bančnemu organu daje pooblastila za pregled obstoječih smernic o nebančnih finančnih institucijah ter predložitve poročila o njihovem prispevku k uniji kapitalskih trgov in o izpostavljenostih bank do teh subjektov.

Če bom potrjena za komisarko, bom nadalje preučila, kako zagotoviti odpornost nebančnih finančnih institucij, pri čemer bom upoštevala tveganja, ki jih predstavljajo, pa tudi njihov prispevek k uniji prihrankov in naložb ter s tem h konkurenčnosti našega gospodarstva. Poleg tega bom še naprej sodelovala z evropskimi deležniki in mednarodnimi partnerji, zlasti prek Odbora za finančno stabilnost, da bi se spremljal najnovejši razvoj dogodkov, ocenila nastajajoča tveganja in ranljivosti, izpolnile zaveze skupin G20 in G7 glede reform nebančnih finančnih institucij ter po možnosti zagotovil usklajen in dobro zasnovan odziv na ranljivosti nebančnih finančnih institucij ter preprečila regulativna arbitraža v današnjem povezanem svetovnem finančnem sistemu.

Trajnostno financiranje

7. Kateri nadaljnji ukrepi so potrebni, da bo Unija ostala vodilna v svetu na področju trajnostnega financiranja, da bo kapital sproščen za naložbe v digitalni in zeleni prehod ter da bo okvir za trajnostno financiranje okrepljen? Kako si nameravate prizadevati za vzpostavitev mednarodnega izhodišča za trajnostno financiranje, da bi povečali interoperabilnost in učinkovitost standardov trajnostnega financiranja v vseh jurisdikcijah? Kako nameravate poenostaviti, izboljšati uporabnost, vključno z zmanjšanjem upravnega bremena in bremena poročanja, ter racionalizirati okvir za trajnostno financiranje, hkrati pa doseči zahtevane ambiciozne rezultate? Ali menite, da sedanja uredba o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo malim vlagateljem pomaga oceniti tveganje glede trajnostnosti in sprejemati informirane naložbene odločitve, ter ali bi morali po vašem mnenju naložbeni produkti, ki se tržijo kot trajnostni, izpolnjevati minimalna trajnostna merila?

Kot je zapisano v poslanici, ki jo je predsednica von der Leyen naslovila name, moramo še naprej razvijati trajnostno financiranje, zlasti za prehod in odpornost proti podnebnim spremembam, ter zagotoviti, da bo EU na tem področju ostala vodilna v svetu.

Okvir EU za trajnostno financiranje je zdaj v veliki meri vzpostavljen. Glede na nujnost ukrepanja je bil nabor orodij razvit v razmeroma kratkem času, od leta 2018. Zgodnji znaki so na splošno spodbudni. Ugotavljamo, da zelene naložbe stalno rastejo. Jasno je tudi, da ta novi okvir in njegove zahteve glede poročanja kratkoročno prinašajo nove stroške, naložbe pa morda ne bodo vedno prinašale takojšnjih donosov. A stroški neukrepanja v zvezi s podnebnimi izzivi postajajo vse bolj očitni.

Če bom potrjena za komisarko, bom gradila na vzpostavljenem okviru in si prizadevala za racionalizacijo zahtev, da bi se zmanjšala nepotrebna bremena, ne da bi bili pri tem ogroženi naši skupni cilji evropskega zelenega dogovora. Po mojem razumevanju na tej točki ne potrebujemo bistvenih novih zahtev ali predpisov, vendar bomo verjetno morali prilagoditi obstoječe ter jih izpopolniti, da bodo ustrezali svojemu namenu. Izvesti bi bilo treba tudi ciljno usmerjene preglede, da bi poenostavili in olajšali uporabo okvira. Prav tako je ključnega pomena, da pri prizadevanjih za njegovo izvajanje še naprej podpiramo deležnike. Nabor orodij je treba poenostaviti in poskrbeti, da bo bolj sorazmeren za male udeležence na trgu, tudi kar zadeva posredne učinke obveznosti večjih udeležencev, in da bo bolj spodbujal razširitev financiranja prehoda za vse subjekte, ne glede na njihovo izhodišče in ob upoštevanju, da so pomembni koraki proti ciljem glede trajnostnosti, tudi če so postopni, boljši kot nič. Če bom potrjena, si bom prizadevala izboljšati splošno uporabnost okvira, da se zmanjša upravno breme za podjetja, ter ga racionalizirati, da bo bolj uporaben za širši nabor akterjev, tudi za mala in srednja podjetja, ne da bi pri tem spodkopavali glavne cilje in povzročali zeleno zavajanje. Tesno bom sodelovala z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za čisti, pravični in konkurenčni prehod, komisarjem oziroma komisarko za

gospodarstvo in produktivnost, komisarjem oziroma komisarko za izvajanje in poenostavitev, komisarjem oziroma komisarko za okolje, odpornost v zvezi z vodo in konkurenčno krožno gospodarstvo ter komisarjem oziroma komisarko za podnebje, ogljično nevtralnost in čisto rast, da bi še naprej uresničevali te prednostne naloge.

Nadaljevati moramo z zagotavljanjem smernic glede izvajanja, zlasti v zvezi z evropskimi standardi poročanja o trajnostnosti, taksonomijo in evropskim standardom za zelene obveznice. Zagotoviti moramo, da so zahteve glede razkritij in načrtovanja prehoda za podjetja skladne v celotnem okviru. Razviti bi bilo treba tudi posebne rešitve, ki bi bolje obravnavale potrebe malih in srednjih podjetij ter potencialno malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo, vključno z razvojem enostavnih in dostopnih standardov poročanja. Prisluhniti bi morali povratnim informacijam o izzivih, sporočenih v prvih letih izvajanja, in uvesti potrebne spremembe celotnega okvira s koherentnim in celovitim pristopom. Javno posvetovanje o uredbi o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo se je že začelo in na podlagi povratnih informacij bomo ocenili, kako ustrezno ukrepati. Pregledati bi morali tudi deležirane akte za taksonomijo EU, da bi zajeli več gospodarskih dejavnosti, omogočili enostavnejšo uporabo obstoječih meril, kot je načelo, da se ne škoduje bistveno, ter zagotovili, da so prehodne dejavnosti še naprej na verodostojni poti prehoda, skladni s podnebno nevtralnim gospodarstvom, ter da so razkritja v zvezi s taksonomijo stroškovno učinkovita. Nazadnje bi morali dodatno olajšati podatkovne tokove in strojno berljivost podatkov ter v ta namen v celoti izkoristiti evropsko enotno točko dostopa (ESAP).

Če bom potrjena, bom nadaljevala delo v zvezi z uredbo o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo, da bi bolj učinkovito preprečevali zeleno zavajanje ter končnim vlagateljem omogočili, da bolje razumejo trajnostne lastnosti finančnih produktov, ki jih nameravajo kupiti. V ta namen bi morali razmisliti o spremembah razkritij na področju okolja, sociale in upravljanja (ESG) za finančne produkte, da bi izboljšali primerljivost in zanesljivost. Vlagatelji morajo dobiti zanesljive, smiselne in lahko razumljive informacije, brez potencialno zavajajočih trditev ali zapletenih postopkov. Razkritja na podlagi uredbe o razkritjih v zvezi s trajnostnostjo bi morala biti tudi skladna z drugimi razkritji na podlagi širšega okvira za trajnostno financiranje. To bi koristilo malim vlagateljem in vlagateljicam ter proizvajalcem produktov. Poleg tega moramo oceniti izvedljivost sistema kategorizacije v zvezi s trajnostnostjo za finančne produkte. Trenutna nepravilna uporaba okvira kot psevdosistema označevanja predstavlja tveganja zelenega zavajanja in zaščite vlagateljev ter ne omogoča točne kategorizacije produktov. Enostaven sistem kategorizacije, ki bi temeljil na jasnih ciljih in trdnih kriterijih, bi lahko olajšal razumevanje vlagateljev in preprečil zavajajoče trditve ESG. Vsi ti koraki bi pomagali pritegniti nove vlagatelje, ki jih zanimajo stroškovno učinkoviti zeleni produkti, in usmeriti dolgoročne prihranke v zelene naložbe kot del bolj povezane unije prihrankov in naložb.

Zavedati pa se moramo tudi, da so podnebne spremembe in degradacija okolja globalni izziv. Če bom potrjena kot komisarka, bom še naprej sodelovala v mednarodnih forumih in s partnerskimi jurisdikcijami, da bi olajšala interoperabilnost med našimi okviri. Več interoperabilnosti, zlasti pri taksonomiji in razkritjih v zvezi s trajnostnostjo, bo pripomoglo k razvoju čezmejnih kapitalskih trgov z enakimi konkurenčnimi pogoji za podjetja iz EU. Taksonomija EU je med drugim navdihnila podobne okvire v Južni Afriki, Kolumbiji, Singapurju in Mehiki. Na področju financiranja prehoda bi morali še naprej razvijati potrebna načela in orodja za usklajevanje finančnih dejavnosti s podnebnimi cilji in cilji glede trajnostnosti, skladna z načeli in pravili EU. To bo posledično pripomoglo k ohranjanju enakih konkurenčnih pogojev in konkurenčnosti gospodarskih subjektov EU ob višanju globalnih podnebnih in okoljskih ambicij. Na področju razkritij bi morali še naprej dajati zgled. Pristop EU k poročanju, vključno z dvojno pomembnostjo, je navdahnil jurisdikcije, kot sta Švica in Kitajska. Več držav (npr. Japonska in Združeno kraljestvo) je prav tako vključilo dejavnike ESG v odločitve o naložbah. In nazadnje, Komisija bi morala še naprej graditi na zelo visoki stopnji interoperabilnosti, ki je že dosežena med standardi EU za poročanje in globalnimi standardi za poročanje, da bi zmanjšala potencialno breme za podjetja EU.

Vprašanja Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov

8. Predsednica Evropske komisije vas je v poslanici pozvala, naj poskrbite, da bodo pravila EU zagotovila ustrezno raven varstva potrošnikov in malih vlagateljev, jim omogočila sprejemanje informiranih odločitev in povečala njihovo udeležbo na kapitalskih trgih pod pravičnejšimi pogoji, zlasti glede na uvajanje umetne inteligence v finančnem sektorju. S katerimi konkretnimi ukrepi, tudi zakonodajnimi, boste dosegli zgornje cilje? V ta namen boste morali pripraviti strategijo za finančno pismenost. Kakšen je vaš načrt in katere ukrepe nameravate sprejeti za razvoj te strategije?

Mali vlagatelji in vlagateljice morajo biti opolnomočeni za sprejemanje informiranih naložbenih odločitev, ustrezno zaščiteni in pri vlaganju pošteno obravnavani. Menim, da so to osnovni pogoji za povečevanje udeležbe malih vlagateljev in vlagateljic na kapitalskih trgih. Samo če mali vlagatelji in vlagateljice zaupajo, da jim trgi lahko prinesejo dostojne donose in da bodo izpolnili svoje naložbene preference, bodo motivirani, da bi vlagali še

naprej. Povečanje udeležbe malih vlagateljev in vlagateljic bo pomagalo tudi gospodarstvu EU. Sredstva se lahko usmerijo v naložbe za zagotavljanje, da lahko dosežemo svoje gospodarske cilje, kot so financiranje inovacij, zagonskih podjetij ter digitalnega, socialnega in zelenega prehoda.

Da bi dosegli navedene cilje, bo ključno, da v ospredje postavimo hiter dogovor in izvajanje strategije Komisije za naložbe malih vlagateljev, ki je skladna z navedenimi cilji. Ne glede na končni rezultat pa je jasno, da ukrepi v strategiji za naložbe malih vlagateljev verjetno ne bodo zadostovali za bistven obrat v odnosu malih vlagateljev in vlagateljic do vlaganja. Narediti moramo več.

Če pogledam naprej, pa tudi na podlagi posvetovanj in izkušenj, ki sem jih pridobila kot soproedsednica delovnega področja strokovne skupine na visoki ravni, kjer smo obravnavali udeležbo malih vlagateljev in vlagateljic v uniji kapitalskih trgov, nameravam, če bom potrjena kot komisarka, razširiti fokus in preučiti načine, kako razviti resnično enoten trg za enostavne naložbene in varčevalne produkte z nizkimi stroški, da bi zagotovili več izbire, nižje cene in boljši dostop do takih produktov. Če bom potrjena, bom natančno ocenila, ali obstaja učinkovit in delujoč enotni trg za take produkte ter kako in v kakšnem obsegu bi lahko različni načini vlaganja pritegnili nove vlagatelje, vključno z uporabo enostavno dostopnih digitalnih orodij, pa tudi, ali imajo podjetja v EU prave pogoje, da bi lahko dosegla ustrezen obseg in ponujala stroškovno učinkovite in pregledne čezmejne produkte z dobrimi donosi, ki bi zagotavljali tudi, da so mali vlagatelji in vlagateljice ustrezno informirani. V nekaterih državah članicah imamo primere uspešno vzpostavljenih naložbenih in varčevalnih računov, ki zagotavljajo davčne spodbude in spodbujajo naložbe malih vlagateljev in vlagateljic. Želela bi si bolj natančno preučiti, kako te sheme delujejo in zakaj so uspešne. Vsa prizadevanja v tej smeri bi zahtevala skupne napore na ravni EU in nacionalni ravni. Če bom potrjena, bom tesno sodelovala z drugimi člani in članicami kolegija, zlasti komisarjem oziroma komisarko za demokracijo, pravosodje in pravno državo, ter vsemi deležniki, da bi uresničili te cilje.

Umetna inteligenca lahko potrošnikom in malim vlagateljem ter vlagateljicam pomaga sprejemati bolj informirane odločitve, saj omogoča hitro obdelavo podatkov in zagotavljanje personaliziranih vpogledov na bolj dostopen način, tako da so produkti in storitve bolj prilagojeni potrebam posameznega potrošnika. To lahko izboljša dostop do kapitalskih trgov. Seveda priložnosti prinašajo tudi tveganja, zato bo pravočasno izvajanje akta o umetni inteligenci zelo pomembno za zagotavljanje zaupanja. Če bom potrjena, bom tesno sodelovala z izvršnim podpredsednikom oziroma izvršno podpredsednico za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo, da bi zagotovila, da je uporaba akta o umetni inteligenci gladko in učinkovito vključena v obstoječi finančni nadzor.

Če bom potrjena kot komisarka, bom nadaljevala pomembno delo na področju finančne pismenosti, ki je bilo opravljeno med prejšnjim mandatom. Kot sem bila pozvana v poslanici, bom za to predlagala posebno strategijo. Finančna pismenost je pomembna življenjska spretnost, ki bi jo bilo treba razviti zgodaj, saj lahko ljudem zagotovi veliko boljše izhodišče za sprejemanje informiranih odločitev o njihovih financah in jim omogoči načrtovanje prihodnosti. Glede na porast spletnih prevar morajo biti potrošniki finančnih storitev bolj kot kdaj koli prej ozaveščeni o kibernetičnih prevarah in biti pripravljeni, da se pred njimi zaščitijo. Na žalost sta ravni finančne in digitalne pismenosti v EU še vedno prenizki: rezultati raziskave Eurobarometer iz julija 2023 so pokazali, da samo 18 % državljanov in državljanek EU kaže visoko raven finančne pismenosti. Ravni finančne pismenosti se tudi močno razlikujejo med državami članicami in med različnimi skupinami prebivalstva znotraj držav članic, ter vplivajo predvsem na ženske, mlade in starejše, ki imajo nižje ravni pismenosti. Nizka finančna pismenost vpliva na osebno in finančno blaginjo posameznikov, gospodinjstva in širšo družbo.

Morala bom oceniti in prepoznati preostala ozka grla, ki preprečujejo polno učinkovitost dobrega dela, ki je bilo opravljeno do zdaj, ter se posvetovati in razmisliti o primerni poti naprej. Vsakršna strategija bo zagotovo ugotavljala, kako podpreti in povečati izmenjavo dobrih praks med državami članicami ter zagotoviti dodatne smernice za izvajanje obstoječih okvirov za finančne kompetence. Močno se zavedam pristojnosti Komisije na tem področju, zato bom natančno preučila možnosti politike in se posvetovala z deležniki iz različnih sektorjev ter sodelovala z drugimi člani in članicami kolegija, da bi zagotovila ustrezne ukrepe. V zvezi s tem računam na podporo Evropskega parlamenta, saj je finančna pismenost očitno področje, na katerem moramo dosledno in učinkovito sodelovati.

Na koncu bi rada poudarila, da čeprav prizadevanja za izboljšanje finančne pismenosti pomembno dopolnjujejo pravila o varstvu potrošnikov, seveda nikoli ne morejo nadomestiti trdnega zakonodajnega okvira za varstvo potrošnikov.

Vprašanje Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve

9. Vaša naloga bo nadaljevati delo na področju digitalnih financ in izvajanja novega svežnja o preprečevanju pranja denarja.

Katere ukrepe nameravate sprejeti, da bi ocenili uvedbo umetnointeligentnih sistemov v finančnem sektorju, vključno z njihovo skladnostjo s posebnimi zahtevami za umetnointeligentne sisteme velikega tveganja iz akta o umetni inteligenci (na primer za sisteme za obvladovanje tveganja ali za ocene učinka na temeljne pravice)? Katere prednostne ukrepe nameravate sprejeti, da bi se začela učinkovito izvajati enotna pravila o preprečevanju pranja denarja, zlasti ko gre za finančni sektor, pa tudi v zvezi z nefinančnim sektorjem ter novimi pooblastili, pristojnostmi in orodji, s katerimi bodo finančnoobveščevalne enote preprečevale in odkrивale pranje denarja in financiranje terorizma ter se borile proti njima?

Predsednica von der Leyen me je v poslanici prosila, naj nadaljujem delo na področju digitalnih financ in zlasti ocenim uvajanje umetne inteligence na področju financ. Če bom potrjena za komisarko, bom sodelovala z drugimi člani in članicami kolegija ter se oprla na podporo GD FISMA, evropske nadzorne organe in novoustanovljeni urad Evropske komisije za umetno inteligenco, da bi dosegli naše skupne cilje. Seveda bom tesno sodelovala tudi z Evropskim parlamentom in Svetom. Če bom potrjena, bom gradila na že opravljenem delu, zlasti na nedavnih posvetovanjih in ciljno usmerjenem ozaveščanju, namenjenih zbiranju spoznanj deležnikov o trenutnem razvoju trga ter morebitnih tveganjih in ovirah, ki ovirajo uvajanje umetne inteligence v finančnem sektorju. Tesno bom sodelovala tudi z nadzorno skupnostjo in uradom za umetno inteligenco, da bi zagotovila skladnost s posebnimi zahtevami za umetnointeligentne sisteme velikega tveganja, določenimi v aktu o umetni inteligenci. Ker umetna inteligenca prinaša priložnosti in tveganja na svetovni ravni, bom, če bom potrjena kot komisarka, sodelovala z našimi mednarodnimi partnerji, kot so Odbor za finančno stabilnost, Projektna skupina za finančno ukrepanje, Baselski odbor za bančni nadzor in Banka za mednarodne poravnave, da bi oblikovali globalno usklajene rešitve ob spoštovanju evropskih vrednot.

Menim, da je izjemno pomembno sodelovati z vsemi deležniki – potrošniki, uporabniki, ponudniki, razvijalci ali nadzorniki, ne nazadnje pa tudi z Evropskim parlamentom in Svetom – da se zagotovi hitro izvajanje novih pravil iz akta o umetni inteligenci. V njem so ocene kreditne sposobnosti potrošnikov in ocene tveganja ter oblikovanje cen za zdravstveno in življenjsko zavarovanje opredeljene kot aplikacije z visokim tveganjem, posebno pozornost pa moramo nameniti dejstvu, da uporaba umetne inteligence v teh sektorjih izpolnjuje standarde, določene v aktu o umetni inteligenci. Če bom potrjena, bom tesno sodelovala s podpredsednikom oziroma podpredsednico za tehnološko suverenost, varnost in demokracijo, da bi ocenili uporabo umetne inteligence v finančnem sektorju. Če se pojavijo vprašanja o zakonodaji EU o finančnem sektorju v zvezi s tem, kako se uporablja za umetno inteligenco, bom tesno sodelovala tudi z nadzorno skupnostjo, da bi ugotovila, kako najbolje obravnavati ta vprašanja.

Če bom potrjena, bi rada proaktivno pristopila k obravnavi spreminjajočega se okolja umetne inteligence na področju financ, saj se zavedam, da je potreben diferenciran pristop k politiki, ki bi uravnotežil inovacije, izkoriščanje priložnosti in prednosti, ki jih lahko umetna inteligenca ponuja, in trdno obvladovanje tveganja, ki ga lahko predstavlja za finančno stabilnost ali temeljne pravice. S sodelovanjem s sozakonodajalcema in deležniki ter spodbujanjem dialoga želim ustvariti podporni ekosistem, ki bo finančnemu sektorju in finančnonadzorni skupnosti omogočal, da izkoristita potencial umetne inteligence in hkrati zmanjšata njena tveganja.

Kar zadeva preprečevanje pranja denarja, bi lahko sveženj reform, dogovorjen v prejšnjem mandatu, prinesel resnične spremembe v boju proti finančnemu kriminalu. Vendar so zakoni samo tako dobri, kot je dobro njihovo izvajanje na terenu. V celoti se strinjam s ciljem, določenim v političnih usmeritvah za to Komisijo, glede osredotočanja na boljše izvajanje in izvrševanje pravil Unije. Menim, da bi se morali na področju preprečevanja pranja denarja osredotočiti predvsem na to, če želimo, da bo reforma uresničena in uspešna. Če bom potrjena, se bom tesno usklajevala s kandidatom za komisarja oziroma kandidatko za komisarko za notranje zadeve in migracije, da bi zagotovila dosledne pristope k našim skupnim ciljem boja proti organiziranemu kriminalu. Zagotovila bom tudi tesno sodelovanje med Komisijo in državami članicami za pravilen prenos nove direktive o preprečevanju pranja denarja ter odprt dialog s sektorji, da se omogoči gladko postopno uvajanje zahtev iz novih uredb o preprečevanju pranja denarja.

Do sredine leta 2027 moramo pripraviti podlago za uporabo novega okvira. Zato ne smemo izgubljati časa – reforma je bila obsežna in vsebuje pomembne novosti, ki jih moramo uvesti na skladen način. Če želimo doseči rezultate, je treba začeti delati zdaj.

Delo v zvezi z izvedbenimi in delegiranimi ukrepi že poteka. V njih bo podrobno določeno, kako naj bi subjekti v finančnem in nefinančnem sektorju izpolnjevali pomembne zahteve. Prednostno se obravnava tudi delo v zvezi s skupnimi orodji in metodologijami za nadzor teh sektorjev. Če bom potrjena za komisarko, bom v tesnem sodelovanju z Evropskim bančnim organom in nacionalnimi organi zagotovila, da bodo moje službe še naprej izkoriščale ta zagon. Glede vseh tehničnih ukrepov bodo opravljena javna posvetovanja, da bo lahko panoga zagotovila vpoglede in predloge. Ta postopek bo zagotovil, da so regulativne zahteve ustrezne, sorazmerne in ustrezajo svojemu namenu. Enako pomembna bo zame ustrezna ustanovitev organa za preprečevanje pranja denarja.

V zvezi s finančnoobveščevalnimi enotami se je že začelo delo za uskladitev načina, kako finančnoobveščevalne enote prejemajo, obdelujejo in izmenjujejo informacije. Poleg tega Komisija v tesnem sodelovanju s finančnoobveščevalnimi enotami trenutno razvija novo različico platforme za varno izmenjavo informacij „FIU.net“. Začelo se je tudi delo za medsebojno povezovanje nacionalnih registrov bančnih računov. Vsa ta delovna področja bodo znatno izboljšala zmožnost finančnoobveščevalnih enot za hitro izmenjavo in analiziranje informacij ter poročanje o primerih organom preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj.

Če bom potrjena za komisarko, se ne bom obotavljala odločno ukrepati. Evropa si ne more privoščiti, da bi ponavljala napake iz preteklosti, ko so pozni ali nepravilni ukrepi, sprejeti ali izvedeni na nacionalni ravni, ogrozili našo skupno zmožnost boja proti finančnemu kriminalu. Zato nameravam uporabiti vse instrumente za izvajanje in izvrševanje, ki so mi na voljo, vključno s postopki za preprečevanje in postopki za ugotavljanje kršitev, da bi okvir in naši organi uresničili naše skupno dogovorjene cilje.